

Integraal Waterbeleid

Samen werken aan water

KOSTBAAR WATER

WAAROM INVESTEREN IN GEZONDE
WATERSYSTEMEN LOONT

COÖRDINATIECOMMISSIE
INTEGRAAL WATERBELEID

integraalwaterbeleid.be

Voorwoord

HET BELANG VAN PROPER WATER KAN NIET OVERSCHAT WORDEN.

ZONDER WATER IS ER GEEN LEVEN OP AARDE.

Dat levensnoodzakelijke, onvervangbare water komt niet zomaar uit de kraan. Water geschikt om te drinken, voor de voedselproductie, voor gebruik in de industrie en de landbouw, voor de productie van energie, voor de scheepvaart..., kortom het water dat we gebruiken voor alle toepassingen komt uit de natuur.

Toch hebben we onze natuurlijke watersystemen lange tijd verwaarloosd. Gelukkig is dat verleden tijd. We werken al een hele tijd aan het herstel en de bescherming van onze watersystemen, maar deze zijn nog niet echt in goede staat. Klimaatverandering en bevolkingsgroei zetten ze bovendien extra onder druk.

Willen we onze watervoorraden ook voor toekomstige generaties beschikbaar houden, dan moeten we onze watersystemen terug gezond krijgen en gezond houden. Dat is zeker geen eenvoudige opdracht. Het vraagt wijzigingen in onze gebruiken en gewoontes en een doelgericht en doortastend waterbeleid dat het watersysteem zelf centraal stelt.

Maar er is ook goed nieuws. Gezonde watersystemen zijn niet alleen noodzakelijk, ze leveren ook heel wat voordelen op. Uiteraard varen de natuur, de planten en dieren er wel bij. Maar ook voor ons, mensen, leveren gezonde watersystemen heel wat op.

In deze brochure zetten we de vele voordelen van een gezond watersysteem in de verf. De beschreven baten zijn bevindingen uit een onderzoek dat VITO in opdracht van de VMM uitvoerde. Per thema tonen voorbeeldprojecten aan hoe overheden en sectoren vandaag al werken aan betere en duurzame watersystemen. Na het lezen van deze brochure zal je begrijpen dat investeren in gezonde watersystemen loont. Ik hoop ook jou ermee te inspireren.

Veel leesplezier,

Philippe D'Hondt
Administrateur-generaal VMM
Voorzitter Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid

Wetland doet dienst als natuurlijk zuiveringsstation

In Sint-Truiden hebben onderzoekers op twee plaatsen de waterkwaliteit van de Melsterbeek bepaald: zowel vóór als nádat de beek een stuk wetland passeerde. Wat bleek? Het zelfzuiverend vermogen van dat type natte natuur is gigantisch.

Buffer

Een gecontroleerd overstromingsgebied is een gebied naast een waterloop dat is afgebakend met een ringdijk. Het dient als buffer bij extreme weersomstandigheden en kan tijdelijk water bergen. In 2009 werden langs de Melsterbeek in Sint-Truiden drie gecontroleerde overstromingsgebieden aangelegd. De grootste overstromingszone kan in geval van nood ongeveer 185.000 m³ water vasthouden. Een deel van dat gebied staat permanent onder water en doet dienst als wetland, een zeer zeldzaam natuurtipe in de streek.

Twee meetpunten

Van 2010 tot 2016 maten onderzoekers elke maand de kwaliteit van het water dat het grootste overstromingsgebied in- én uitstroomde. Wat bleek? Het water dat uit het gebied stroomt, is veel schoner dan het binnenstromende water van de Melsterbeek. Het wetland in het gebied doet duidelijk dienst als een natuurlijk zuiveringsstation. Het gepasseerde water bevatte 65 procent minder nitraat, nitriet en totale stikstof. Ook de hoeveelheid zwevend stof, zoals zand en slib, was sterk afgenomen en de concentraties fosfor en orthofos-

faat waren gehalveerd. Het chemisch zuurstofverbruik (CZV) nam in de zomer wel toe. Dat kan het gevolg zijn van plantengroei, zoals fytoplankton.

Het gebruik van dit gecontroleerd overstromingsgebied is hier dus een veelbelovende en relatief goedkope maatregel om de waterkwaliteit in onze waterlopen te verbeteren.